

Sygn. akt III AUa 3489/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący - Sędzia: SA Grażyna Kornas

Sędziowie: SA Magdalena Kostro-Wesołowska

SO del. Katarzyna Wróblewska-Dubiel(spr.)

Protokolant: sekr. sądowy Marta Brzezińska

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2014 r. w Warszawie

sprawy Z. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o emeryturę pomostową

na skutek apelacji Z. N.

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa- Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 29 sierpnia 2012 r. sygn. akt VII U 869/11

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu Warszawa- Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

III AUa 3489/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 sierpnia Sąd Okręgowy Warszawa P. oddalił odwołanie Z. N. od decyzji ZUS II Oddział w W. z dnia 09 maja 2011r. odmawiającej ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd ten oparł na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych: ubezpieczony Z. N., ur. (...) w dniu 05 kwietnia 2011r. złożył wniosek o emeryturę pomostową, załączając dokumenty na potwierdzenie okresów składkowych i nieskładkowych. Organ emerytalny uznając za udowodnione 13 lat 8 miesięcy i 2 dni pracy w warunkach szczególnych, przypadającej pomiędzy 1976 a 1990r. stwierdził, że wobec nieudowodnienia 15 lat pracy w warunkach szczególnych ani też pracy w warunkach szczególnych po 31 grudnia 2008r. odwołującemu nie przysługuje emerytura pomostowa i zaskarżoną decyzją z dnia 09 maja 2011r. odmówił jej przyznania. Sąd Okręgowy wskazał, że odwołujący był zatrudniony w okresie 21 lipca 1990r-31 lipca 1992r. w (...) SA jako kierowca autokarów oraz samochodów TIR, powyżej 3,5 tony stale i w pełnym wymiarze i „w przypadku zaliczenia tego okresu do pracy w warunkach szczególnych legitymuje się łącznym stażem takiej pracy w ilości 15 lat 8 miesięcy i 13 dni.” Po 31 grudnia 2008r. w ocenie Sądu Okręgowego odwołujący nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach. Powyższe

okoliczności w ocenie Sądu Okręgowego, wystarczały, by stwierdzić, że w świetle przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237 poz. 1656 ze zm.).odwołującemu emerytura nie przysługuje. Zgodnie bowiem z art. 4 tej ustawy, pracownikowi przysługuje emerytura pomostowa z uwzględnieniem przepisów art. 5-12 ustawy, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

-urodził się po 31 grudnia 1948 r.

-ma okres pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w ilości co najmniej 15 lat,

-osiągnął wiek wynoszący 60 lat dla mężczyzny,

-ma okres składkowy i nieskładkowy ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (...)wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn,

-przed dniem 01 stycznia 1999r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (...)

-po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 .

-nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Ponadto, jak wskazał Sąd I instancji, w myśl art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych (...)prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

-po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ,

-spełnia warunki określone w art. 4 pkt. 1-5 i 7 i art. 5-12,

-w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach o których mowa w pkt 2 okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

W ocenie Sądu Okręgowego, skoro bezspornie odwołujący po 31 grudnia 2008r. żadnej pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze nie wykonywał, to w oparciu o art. 4 cyt. wyżej ustawy nie przysługuje mu emerytura pomostowa. Z kolei prawo do emerytury pomostowej w oparciu o cyt. wyżej art. 49 ustawy (...) nie przysługuje ubezpieczonemu, bowiem w trakcie procesu nie wykazał, że w dniu wejścia w życie ustawy (na dzień 01 stycznia 2009r.) miał wymagany w przepisach o których mowa w pkt 2 okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. w ilości co najmniej 15 lat, przy czym chodzi tu o stanowiska wymienione w ustawie o emeryturach pomostowych, a nie w ustawie o emeryturach i rentach z FUS (...).Po doliczeniu pracy w (...) SA, jak wywiódł Sąd Okręgowy, odwołujący posiadałby ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych, jednakże w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS (...) tj. jako kierowca autokaru i samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony. Stanowisko takie w ustawie o emeryturach pomostowych nie występuje, a pracy wymienionej w załącznikach 1 lub 2 do tej ustawy odwołujący nie wykonywał.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożył odwołujący.

Domagał się zmiany wyroku i przyznania prawa do emerytury pomostowej, ewentualnie uchylenia orzeczenia Sądu I instancji i przekazania temu sądowi sprawy do ponownego rozpoznania. Skarżący powołał się na nierozpoznanie istoty sprawy, naruszenie przepisów postępowania, polegające na złamaniu zasady swobodnej oceny dowodów, wynikającej z art. 233§1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że w dniu 01 stycznia 2009r. odwołujący nie posiadał wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach, w rozumieniu przepisów załącznika nr. 2 ustawy o emeryturach pomostowych (...)ponadto podniósł naruszenie przepisów postępowania tj. art. 217 k.p.c. polegające na pominięciu przez Sąd I instancji wniosku o przesłuchanie ubezpieczonego w charakterze strony. Dodatkowo skarżący wskazał na naruszenie

prawa materialnego w postaci art. 32 ust. 1 Konstytucji RP przez pominięcie zasady ochrony prawa nabytych i zasady ochrony zaufania obywatela do państwa, art. 67 ust. 1 oraz art. 8 Konstytucji poprzez ich niezastosowanie, a także naruszenie prawa materialnego tj. art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237 poz. 1656 ze zm.). W uzasadnieniu podniósł, że Sąd I instancji nie wyjaśnił okoliczności, czy w dniu 01 stycznia 2009r. odwołujący posiadał wymagany okres pracy w szczególnych warunkach, w rozumieniu przepisów załącznika nr. 2 ustawy o emeryturach pomostowych (...)co w ocenie apelującego było okolicznością kluczową i przemawia obecnie za stwierdzeniem, że istota sprawy nie została rozpoznana. Skarżący powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2002r. –I CKN 486/00 (LEX 54355)w którym wskazano, że do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie Sądu I instancji nie odnosi się do tego, co było jej przedmiotem, gdy zaniechano zbadania podstawy materialnej roszczenia albo merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialno prawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (...)Precyzując zarzut naruszenia art. 217 § 1 k.p.c. skarżący wskazał, że nieuwzględnienie wniosku o przesłuchanie ubezpieczonego w charakterze strony w sytuacji, gdy pozostały niewyjaśnione okoliczności co do zatrudnienia odwołującego w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu przepisów o emeryturze pomostowej, w praktyce pozbawiło Z. N. możliwości wykazania, że przed 01 stycznia 2009r. pracował jako kierowca autobusu lub przewoził towary niebezpieczne, co skutkowało pozbawieniem go prawa do emerytury. Skarżący podniósł ponadto, że Sąd I instancji w sposób błędny ocenił materiał dowodowy, a wnioski wysnute przez ten Sąd były pozbawione logiki-w szczególności dotyczy to twierdzenia, iż potwierdzona przez świadków okoliczność, polegająca na tym, że odwołujący był kierowcą autokaru nie oznacza, że był on kierowcą autobusu. W sprawie nie ustalono bowiem, jak wskazał apelujący, czy wykonywane przez ubezpieczonego przewozy dotyczyły transportu publicznego oraz czy należały one do jego podstawowych obowiązków. Błędnie bowiem Sąd Okręgowy założył, że zatrudnienie odwołującego w charakterze kierowcy samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony nie stanowiło pracy w szczególnych warunkach określonej w ustawie z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (...). W ocenie apelującego Sąd Okręgowy nie wziął pod uwagę, że użycie w pkt. 8 zał. nr. 2 do ustawy o emeryturach pomostowych pojęcia „transportu publicznego” oznacza prace wykonywane na drogach publicznych objęte zakresem ustawy z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007r. Nr 19 poz. 115 ze zm.). Wykonywanie przewozu osób autobusem powyżej 9 osób z kierowcą, które nie jest przewozem prywatnym lub wewnątrzzakładowym powinno być uznawane za transport publiczny. Kwestia, czy wykonywane przez odwołującego przewozy były przewozami w transporcie publicznym i czy należały do podstawowych obowiązków odwołującego, nie została- zdaniem apelującego- w ogóle wyjaśniona przez Sąd, który nie tylko zaniechał przeprowadzenia dowodu z przesłuchania strony na tę okoliczność, lecz także uznał ją za wyjaśnioną na niekorzyść ubezpieczonego.

W odniesieniu do zarzutów polegających na naruszeniu Konstytucji RP, skarżący wywiódł, że wymaganie od osób, które zakończyły pracę zawodową przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. aby legitymowały się pracą w warunkach szczególnych określona w załącznikach nr. 1 i 2 do tej ustawy, do czego sprowadza się dokonana przez Sąd I instancji wykładnia art. 49 cyt. ustawy jest sprzeczna z wynikająca z art. 32 ust. 1 Konstytucji zasadą ochrony prawa nabytych i zasady ochrony zaufania obywatela do państwa, wynikająca z art. 67 Konstytucji. Tymczasem, zdaniem skarżącego, wskazane wyżej przepisy Konstytucji RP powinny stanowić gwarancję dla ubezpieczonych, że w przypadku utraty zdolności do pracy nie zostaną pozbawieni zabezpieczenia społecznego. Skarżący podniósł ponadto, że Trybunał Konstytucyjny na tle przepisu art. 8 ust. 2 Konstytucji RP opowiadał się za możliwością bezpośredniego stosowania przepisów konstytucyjnych, chyba, że coś innego wynika z ich treści. Normy i zasady konstytucyjne powinny bowiem wyznaczać sposób rozumienia przepisów ustawowych.

Na rozprawie w dniu 13 marca 2014r. pełnomocnik odwołującego złożył kolejną decyzję ZUS z dnia 24 lutego 2014r. odmawiającą Z. N. prawa do emerytury, w oparciu o art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (...) w zw. z treścią rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze(...)

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna, w części w której zmierza do uchylecia wyroku Sądu I instancji do ponownego rozpoznania. Wprawdzie Sąd Apelacyjny nie podzielił wszystkich zarzutów apelacyjnych, jednakże stwierdził, że ustalenia Sądu I instancji zostały poczynione wadliwie, a ich uzupełnienie wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego praktycznie w całości. Na gruncie obowiązujących przepisów ustawy o emeryturach pomostowych, (...) należy zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Okręgowego, iż do odwołującego nie będzie miał zastosowania art. 4 tej ustawy, z uwagi na bezsporny fakt nieświadczenia pracy w warunkach szczególnych po 01 stycznia 2008r. Jednakże, jak zauważył Sąd Okręgowy, emerytura pomostowa przysługuje również ubezpieczonemu, który -po dniu 31 grudnia 2008r.- nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 (...) ale w dniu wejścia w życie ustawy miał wymagany w przepisach o których mowa w pkt 2 okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Oznacza to, że ubezpieczony powinien legitymować się stażem pracy w warunkach szczególnych na dzień 01 stycznia 2009r. i chodzi tu o pracę określoną w załączniku do cyt. wyżej ustawy o emeryturach pomostowych, po myśli art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy. Stanowisko takie, w pełni aprobowane przez Sąd Apelacyjny w Warszawie na gruncie niniejszej sprawy, wyrażone zostało w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 25 września 2013r. III AUa 155/13 (LEX nr1415828) w świetle którego „w przypadku kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy "szczególnej" według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do "nowego" świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy).

Rodzaje stanowisk określonych jako praca w warunkach szczególnych na gruncie „starej” ustawy (o emeryturach i rentach z FUS) i „nowej” (o emeryturach pomostowych) nie były tożsame, jednakże cechowało je podobieństwo, wynikające z założeń ustawodawcy, co do konieczności umożliwienia wcześniejszego przejścia na emeryturę osobom, które z uwagi na wiek i trudne warunki pracy mają zmniejszoną zdolność psychofizyczną, często przy tym chodziło o stanowiska związane z bezpieczeństwem innych. Takie założenie każdorazowo leżało u podstaw zaliczenia stanowisk w transporcie drogowym do pracy szczególnej. W ustawie o emeryturach pomostowych (...) w załączniku nr. 2 w pkt. 8-9-10 wymienia się prace kierowców autobusów, trolejbusów w transporcie publicznym, prace kierowców pojazdów uprzywilejowanych, prace kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne wymagające oznakowania tablicą ostrzegawczą barwy pomarańczowej, zgodnie z przepisami umowy (...) sporządzonej w G. dnia 30 września 1957r. Odwołujący już w odwołaniu wskazywał, że był kierowcą zawodowym od 1973r. Wnioski dowodowe pełnomocnika odwołującego, składane w trakcie procesu, dotyczyły charakteru pracy i zakresu obowiązków m.in. w (...) S.A. oraz (...) S.A., w których to firmach odwołujący pracował jako kierowca autokarów i „tirów”. W apelacji odwołujący zasadnie wskazał, iż Sąd I instancji naruszył przepis art. 217 § 2 k.p.c. pomijając dowód z zeznań strony. Tymczasem w świetle tego przepisu, strona może przytaczać okoliczności faktyczne i dowody do zamknięcia rozprawy, a pominięcie określonych dowodów może mieć miejsce jedynie wówczas, gdy są one spóźnione (§ 2 cyt. przepisu) jak i wówczas, gdy strona powołuje je dla zwłoki, a okoliczności sporne już zostały wyjaśnione. W niniejszej sprawie taka sytuacja nie zachodziła. Oczywiście jest bowiem, na co zasadnie zwrócił uwagę skarżący, że czyniąc ustalenia co do rzeczywistego zakresu obowiązków odwołującego, Sąd winien ten dowód przeprowadzić, a następnie ocenić w kontekście zeznań świadków jak i dokumentacji osobowej. Zarzut skarżącego, co do naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. jest również zasadny. Z przepisu tego wynika, iż Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Sąd Apelacyjny w Warszawie podziela pogląd, wyrażony w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi, w sprawie I ACa 90/13 (LEX 135678) na gruncie niniejszego unormowania, iż „ocena materiału dowodowego obejmuje kolejno jego uporządkowanie, odniesienie się do wszystkich przeprowadzonych dowodów i każdego z osobna i w konsekwencji wskazanie, które z faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy zaistniały, bądź nie zaistniały. Istotą oceny dowodów jest wybranie tych, które weszły w skład podstawy rozstrzygnięcia i odrzucenie tych, którym sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. Moc dowodowa to przekonanie sądu, jakie uzyskał po przeprowadzeniu dowodu o istnieniu lub nieistnieniu określonego faktu, którego dowód dotyczył”. Na gruncie niniejszej sprawy Sąd Apelacyjny stwierdził, że analizie dowodów dokonanej przez Sąd I instancji zabrakło tych cech, co obecnie czyni zasadnymi zarzuty apelacyjne. Nie ma natomiast

racji skarżący powołując się na nierozpoznanie istoty sprawy, w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. Zarzutu tego Sąd Apelacyjny nie podzielił. W świetle cytowanego wyżej wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2002r. –I CKN 486/00 (LEX 54355) nie można uznać, że Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy, w sytuacji, gdy orzeczenie tego Sądu odnosi się wprost do roszczenia (emerytura pomostowa) a ustalenia faktyczne, skądinąd szcążtkowe, jak i oparte na tych ustaleniach rozważania prawne, dotyczą tej właśnie emerytury.

Odnosząc się natomiast do wykładni art. 49 ustawy, w kontekście przepisów Konstytucji, wskazanych przez apelującego, to ich rozpoznanie na obecnym etapie jest bezprzedmiotowe, z uwagi na uchylenie wyroku Sądu I instancji do ponownego rozpoznania.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Okręgowy, uwzględniając powyższe uwagi na gruncie art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych (...) przeprowadzi postępowanie dowodowe w całości, z uwzględnieniem konieczności przeprowadzenia dowodu z przesłuchania odwołującego, na okoliczność rzeczywistego zakresu obowiązków odwołującego jako kierowcy- do 01 stycznia 2009r. Ustalenia w tym zakresie powinny być jednoznaczne, a tego wymogu nie spełnia stwierdzenie, iż „w przypadku zaliczenia okresu pracy w latach 1990-1992 staż pracy wyniósłby 15 lat 8 miesięcy i 13 dni” (vide-str. 135 uzasadnienia). Organ rentowy uznaje zatrudnienie w okresie 02.08.1976r a 02.07.1990 r.((...)) oraz 01.07.1993r.-30.08.1993r. ((...) Sp. z o.o.) jako pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (...) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze(...)

natomiast nadal sporny pozostaje okres 21.07.1990-31.07.1992r (w (...) S.A.) jak i od 03.08.1992 r do 30.06.1993r ((...) SA). Równocześnie cały okres zatrudnienia odwołującego jako kierowcy do dnia 01 stycznia 2009r. nie został uznany jako praca w szczególnym charakterze, w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych (...) Oznacza to, iż rzeczą Sądu I instancji będzie poczynienie ustaleń, czy- i w jakim okresie przed 01 stycznia 2009r.- zakres obowiązków odwołującego u kolejnych pracodawców może być kwalifikowany zgodnie z punktami 8 i 10 załącznika Nr. 2 pkt. 8 do ustawy o emeryturach pomostowych (...) tj. jako praca kierowcy autobusów, trolejbusów w transporcie publicznym, czy też praca kierowcy pojazdów przewożących towary niebezpieczne wymagające oznakowania tablicą ostrzegawczą barwy pomarańczowej, zgodnie z przepisami umowy (...) (...) Ustalenie tej okoliczności wymaga, jak wskazano wyżej- przeprowadzenia w całości postępowania dowodowego, w szczególności wspomnianego już wyżej dowodu z zeznań odwołującego, precyzyjnych zeznań świadków (na okoliczność jakiego rodzaju pojazd faktycznie odwołujący prowadził, w jakim transporcie, w jakich okresach pracy i w jakich firmach). W załączniku Nr. 2 pkt. 8 do ustawy o emeryturach pomostowych (...) wymieniono prace kierowców autobusów, trolejbusów oraz motorniczych tramwajów w transporcie publicznym. Oznacza to, że prawidłowa ocena, czy odwołujący wykonywał prace szczególne w rozumieniu cytowanych wyżej przepisów wymaga zarówno uściślenia pojęcia transportu publicznego (obecnie znajduje się ono w ustawie o publicznym transporcie drogowym z dnia 16 grudnia 2010r. (Dz. U. Nr. 5 z 2011r. poz. 13) natomiast apelujący odwoływał się do przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych (Dz. U. Nr 19 poz. 115 z późn. zm.) jak i ustaleniu przedmiotu działalności tych pracodawców co do których ubezpieczony powołuje się na pracę wymienioną w cytowanym wyżej załączniku Nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych (...) jak chociażby (...) SA . Dodatkowo wskazać należy, że z akt sprawy wynika, że przed Sądem Rejonowym dla m.st. Warszawy toczyła się sprawa karna dotycząca wypadku komunikacyjnego, spowodowanego przez odwołującego podczas pracy w (...) S.A. Pełnomocnik odwołującego w trakcie postępowania przed Sądem I instancji wskazywał, iż w sprawie tej znajdują się dokumenty potwierdzające zatrudnienie odwołującego jako kierowcy pojazdu o masie pow. 3,5 tony. u wskazanego wyżej pracodawcy (k. 78-80 a.s.). Dokumenty te mogą okazać się przydatne do ustalenia rzeczywistego zakresu obowiązków odwołującego przed wskazanym wyżej dniem 01 stycznia 2009r, wobec czego Sąd Okręgowy powinien ich zażądać.

Z powyższych przyczyn uznając, że ponowne wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386§4 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku. Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego znajduje oparcie w art. 108 k.p.c. zgodnie z którym Sąd drugiej instancji uchylając

zaskarżony wyrok i przekazując sprawę sądowi pierwszej instancji do rozpoznania pozostawia temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.